

Bemærkninger til lovforslaget

Indledning

Hensigten med lovforslaget er at ligestille ugifte samlevende med gifte samlevende i relation til arveafgift.

Når et samlivsforhold ophører ved den enes død, opstår der en lang række problemer for den efterlevende.

Den efterlevendes økonomiske forhold vil således ofte gøre det vanskeligt at opretholde det hidtidige fælles hjem. Det vil særligt være tilfældet, hvis hjemmet består af en ejerbolig, der tilhører parterne i fællesskab eller den afdøde alene.

For gifte samlevende sikrer arveafgiftslovens særligt lempelige skala for ægtefæller, at der ikke gøres for stort et indhug i en formue, der skal sikre den efterlevendes fremtidige tilværelse.

Der findes ikke tilsvarende regler for ugifte samlevende.

Ugifte samlevende må som hovedregel svare arveafgift efter samme skala som ubeslægtede. For arvelodder på op til ca. 350.000 kr. medfører det, at den efterlevende pålægges en arveafgift, der er mere end 5 gange større end den arveafgift, der pålægges en efterlevende ægtefælle.

Der er ganske vist i arveafgiftsloven en dispensationsmulighed, idet ministeren for skatter og afgifter kan tillade, at der gives et skønsmæssigt nedslag i arveafgiften, hvis den efterlevende i længere tid har hørt til den afdødes husstand. Selv om de betingelser, der efter praksis stilles for at anvende denne dispensationsmulighed, for nogle år siden blev lempet noget, er en efterlevende ugift samlever stadig væsentligt ringere stillet end en efterlevende ægtefælle.

De senere års udvikling

I 1969 nedsatte den daværende justitsminister et ægteskabsudvalg. Ud over at foretage en gennemgang af ægteskabslovgivningen og regler i den øvrige lovgivning, der har forbindelse med ægteskabslovgivningen, skulle udvalget overveje, om nogle af de bestemmelser i lovgivningen, der knytter retsvirkninger til ægteskabet, burde kunne anvendes på visse ægteskabslignende forhold.

Ægteskabsudvalget afgav i løbet af 70'erne en række betænkninger om forskellige sider af ægteskabslovgivningen. Først i 1980 kom turen til en betænkning om samliv uden ægteskab (betænkning nr. 915), der bl.a. behandlede spørgsmålet om arveafgift.

I de mellemliggende 11 år har spørgsmålet om en ændring af reglerne for beregning af arveafgift for ugifte samlevende været rejst flere gange. I 1971 tog ombudsmanden således spørgsmålet op i forbindelse med behandlingen af en konkret klage (Ombudsmandens beretning 1971, side 168, og 1972, side 23). Spørgsmålet blev igen rejst i 1972 i forbindelse med en ændring af arveafgiftsloven (Folketingstidende 1971-72, Tillæg B sp. 2309). Både ombudsmanden og folketingsudvalget fandt imidlertid, at en lovændring burde afvente ægteskabsudvalgets behandling af spørgsmålet.

I ægteskabsudvalgets betænkning fra 1980 er der fremsat et konkret forslag til ændring af arveafgiftsloven. Der var i mellemtiden – i september 1979 – af ministeren for skatter og afgifter nedsat et udvalg, der skal overveje ændringer i arve- og gaveafgiftslovgivningen. Ægteskabsudvalget fandt imidlertid ikke, at en ændring af reglerne for beregning af arveafgift for ugifte samlevende burde afvente den iværksatte revision af arveafgiftsloven.

Til trods for, at det nu er mere end 3 år siden, at ægteskabsudvalget foreslog reglerne ændret, er der endnu intet sket.

Da ægteskabsudvalget afgav sin betænkning, udgjorde antallet af ugifte samlevende ca. 371.000 personer (Statistiske Efterretninger 1980, A 32). Af disse havde en gruppe på ca. 93.000 personer samlevet i mindst 5 år. Heraf tilhørte ca. 48.000 aldersgruppen 35-årige og derover. På baggrund af udviklingen i de forudgående 2 år fandt udvalget, at udviklingen i antallet af langvarige forhold var stagnerende.

I de ca. 4 år, der er forløbet, siden ægteskabsudvalget afgav sin betænkning, er der sket en betydelig udvikling.